Enw: _____ Dyddiad: _____ Sgôr: _____

Diogelu Data Personol ac Eich Hawliau

Data personol, hawliau preifatrwydd (GDPR, CCPA), broceriaid data, cwcis, gwe-rwydo, VPNs a chyfrifon mwy diogel

TROSOLWG DYSGU AM BREIFATRWYDD DATA PERSONOL

GWYBODUS
ADNABOD EICH DATA
Beth sy'n Cael ei Gasglu a Pham

GRYMUSOL
HAWLIAU PREIFATRWYDD
Hawliau dan y GDPR a'r CCPA/CPRA

GWYLIADWRUS
ARFERION CALL
MFA, Diweddariadau ac Adnabod Sgamiau

Croeso! Mae'r pecyn gweithgareddau hwn yn eich helpu i reoli eich data personol. Byddwch yn archwilio hawliau preifatrwydd dan y GDPR a'r CCPA, broceriaid data, cydsyniad cwcis, caniatadau apiau, gwe-rwydo, Wi-Fi cyhoeddus, VPNs ac MFA.

PWYNTIAU GWIRIO'R DAFLEN WAITH

- [ ] **Rhan 1-4: Dysgwch eich hawliau preifatrwydd ac arferion diogel.**
- [ ] **Rhan 5-7: Datryswch bosau croeseiriau a chwileiriau.**
- [ ] **Rhan 8-9: Datryswch astudiaethau achos a her y seiffr.**
- [ ] **Rhan 10: Adolygwch dudalennau Cwestiynau Cyffredin sylfaenol ac uwch.**
- [ ] **Rhan 11: Archwiliwch 10 ffaith ddiddorol o'r byd go iawn.**
- [ ] **Bonws: her Meddwl yn Gyflym.**

Agorwch Ganllaw Preifatrwydd Data VPN.com

URL: https://www.vpn.com/cy/diogelwch-seiber/preifatrwydd-data/

Eich Map Dysgu ar gyfer Preifatrwydd Data Personol

- Deall eich hawliau preifatrwydd dan y GDPR a CCPA Califfornia.
- Adnabod sut mae broceriaid data, cwcis ac apiau yn casglu data personol.
- Rhoi lleihau data ar waith drwy rannu dim ond yr hyn y mae ei wir angen ar wasanaeth.
- Gwneud dewisiadau gwybodus ar faneri cwcis ac ar geisiadau am ganiatâd gan apiau.
- Lleihau'r risg o we-rwydo, toriadau data a Wi-Fi cyhoeddus gydag MFA a diweddariadau.

CYFARWYDDIADAU'R CANLLAW PREIFATRWYDD DATA

Atebwch y cwestiynau amlddewis a gwir/gau, cwblhewch y brawddegau llenwi'r bylchau gan ddefnyddio'r banc geiriau, parwch y diffiniadau, a datryswch y posau croesair a chwilair. Defnyddiwch eich gwybodaeth i ddiogelu eich data personol eich hun. Gorffennwch gyda'r gweithgaredd bonws Meddwl yn Gyflym.

PREIFATRWYDD DATA PERSONOL A'CH HAWLIAU (CYFLWYNIAD)

Preifatrwydd data yw eich gallu i reoli sut mae eich gwybodaeth bersonol yn cael ei chasglu, ei defnyddio, ei storio a'i rhannu. Mae cyfreithiau fel y GDPR a'r CCPA yn rhoi hawliau i chi, a gall arferion fel cyfrineiriau cryf, MFA a rhannu'n ofalus helpu i leihau'r risg.

DARLLENWCH BOB PWYNT GWIRIO YN OFALUS A DEWISWCH NEU YSGRIFENNWCH YR YMATEB CYWIR.

Pwynt Gwirio 1: Her Amlddewis

1. **1. Pa ddewis sy'n adlewyrchu egwyddor lleihau data orau?**
   - A. Rhannu dim ond y data sydd ei angen ar wasanaeth at ei ddiben
   - B. Rhoi mynediad llawn i bob ap i wneud y gosod yn haws
   - C. Llenwi pob maes dewisol ar ffurflenni cofrestru
   - D. Ailddefnyddio un cyfrinair fel bod cyfrifon yn haws eu rheoli

2. **2. Pa gam a argymhellir os yw gwefan rydych yn ei defnyddio yn adrodd am doriad data?**
   - A. Newid y cyfrinair hwnnw a galluogi MFA lle caiff ei gynnig
   - B. Ailddefnyddio'r un cyfrinair ar gyfrif newydd
   - C. Ateb yr e-bost am y toriad data gyda'ch PIN
   - D. Ei anwybyddu, gan mai anaml y mae toriadau data o bwys

3. **3. Dan reolau'r UE, pa un sy'n gydsyniad dilys i gwcis tracio?**
   - A. Ticio blwch heb ei dicio yn weithredol ar ôl cael gwybodaeth glir
   - B. Blychau wedi'u ticio ymlaen llaw ar faner cwcis neu gofrestru
   - C. Dim ond parhau i sgrolio neu bori'r wefan
   - D. Hysbysiad wedi'i guddio yn nhelerau ac amodau'r wefan

4. **4. Pa hawl sydd gan ddefnyddwyr yng Nghaliffornia dan y CCPA?**
   - A. Optio allan o werthu neu rannu eu data
   - B. Cael ffi sefydlog am bob cais am ddata
   - C. Mynnu bod unrhyw ap yn cael ei dynnu o siopau apiau
   - D. Rhwystro pob casglu data gan bob cwmni

5. **5. Beth mae VPN yn ei wneud yn bennaf pan fyddwch yn cysylltu â Wi-Fi cyhoeddus?**
   - A. Amgryptio traffig rhwng eich dyfais a'r gweinydd VPN
   - B. Atal gwefannau rhag gosod unrhyw gwcis
   - C. Disodli'r angen am MFA
   - D. Dileu maleiswedd sydd eisoes ar ddyfais

Pwynt Gwirio 2: Her Gwir neu Gau

6 Question tf 6

6. Mae preifatrwydd data a diogelwch data yn golygu'r un peth.

○ Gwir ○ Gau

7 Question tf 7

7. Gall y GDPR fod yn gymwys i gwmnïau y tu allan i'r UE sy'n cynnig gwasanaethau i bobl yn yr UE.

○ Gwir ○ Gau

8 Question tf 8

8. Mae defnyddio VPN yn atal gwefannau rhag eich tracio gyda chwcis.

○ Gwir ○ Gau

9 Question tf 9

9. Gall rhannu llai o ddata personol ar-lein leihau niwed toriad data.

○ Gwir ○ Gau

10 Question tf 10

10. Mae'r CCPA yn caniatáu i ddefnyddwyr optio allan o werthu neu rannu eu data.

○ Gwir ○ Gau

Pwynt Gwirio 3: Mewnosod Termau Allweddol

Darllenwch bob brawddeg isod a llenwch y bwlch gyda'r term cywir o'r Banc Geiriau.

1. O dan y GDPR, rhaid rhoi _____ yn rhydd, a rhaid iddo fod yn benodol, yn wybodus ac yn ddiamwys, felly nid yw blychau wedi'u ticio ymlaen llaw yn cyfrif.

2. Mae _____ yn casglu manylion o gofnodion cyhoeddus, apiau a phryniannau i adeiladu a gwerthu proffiliau o bobl.

3. Mae neges destun sy'n honni bod eich parsel yn cael ei ddal ac sy'n gofyn i chi 'gadarnhau' manylion eich cerdyn yn ymgais _____ nodweddiadol.

4. Mae HTTPS yn defnyddio _____ i helpu i ddiogelu data wrth iddo deithio rhwng eich porwr a gwefan.

5. Mae rhannu dim ond y manylion sydd wir eu hangen ar ffurflen gofrestru yn cymhwyso egwyddor _____ .

6. Mae hawl _____ yn gadael i chi ofyn i sefydliad gael gwared ar eich data personol, er bod eithriadau'n berthnasol.

BANC GEIRIAU GEIRFA

AMGRYPTIO BROCER DATA CWCI CYDSYNIAD DILEU GWE-RWYDO LLEIHAU DATA OPTIO ALLAN

Ysgrifennwch eich atebion yma:

1. **2.**

3. **4.**

5. **6.**

Pwynt Gwirio 4: Paru Cysyniadau Preifatrwydd

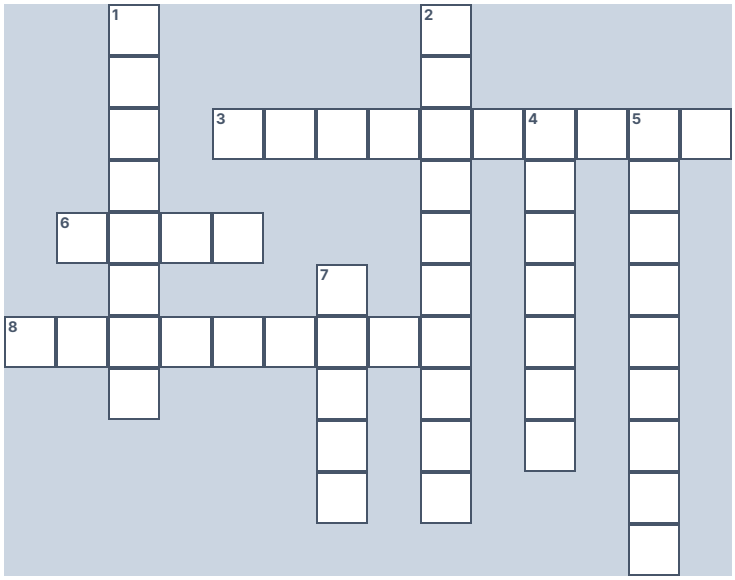
PARU DIFFINIADAU

Parwch bob term geirfa ar y chwith â'i ddiffiniad cywir ar y dde drwy ysgrifennu'r llythyren gyfatebol (A-H) yn y blwch mewnbwn llenwadwy.

☐	1. Hawl i Ddileu	A	Hawl yng Nghaliffornia i atal busnes rhag gwerthu neu rannu eich data.
☐	2. Hawl i Optio Allan	B	Hawl dan y GDPR i gael dileu eich data personol, yn amodol ar eithriadau.
☐	3. Lleihau Data	C	Ffeil fach yn y porwr a ddefnyddir i ddilyn eich gweithgarwch ar draws gwefannau.
☐	4. Amgryptio	D	Cytundeb a roddir yn rhydd, sy'n benodol, yn wybodus ac yn ddiamwys.
☐	5. Brocer Data	E	Casglu dim ond y data personol sydd ei angen at ddiben a nodwyd.
☐	6. Cydsyniad	F	Negeseuon ffug sy'n twyllo pobl i ddatgelu data neu fanylion mewngofnodi.
☐	7. Gwe-rwydo	G	Sgramblo data fel mai dim ond rhywun sydd â'r allwedd gywir sy'n gallu ei ddarllen.
☐	8. Cwci Tracio	H	Cwmni sy'n llunio ac yn gwerthu proffiliau personol o lawer o ffynonellau.

Pwynt Gwirio 5: Pos Croesair

Datryswch y croesair drwy deipio llythrennau yn y blychau gwyn gweithredol. Mae'r rhifau'n cyfateb i'r cliwiau isod.

CLIWIAU AR DRAWS

3. Hawl CCPA i atal gwerthu neu rannu eich data (dau air wedi'u huno) (10)

6. Ffeil fach yn y porwr sy'n gallu dilyn eich gweithgarwch ar draws gwefannau (4)

8. Cytundeb rhydd, penodol, gwybodus a diamwys i ddefnyddio data (9)

CLIWIAU I LAWR

1. Negeseuon ffug sy'n eich twyllo i ddatgelu manylion mewngofnodi neu gerdyn (8)

2. Cwmni sy'n casglu ac yn gwerthu proffiliau am bobl (dau air wedi'u huno) (10)

4. ___ data: casglu dim ond yr hyn sydd ei angen at ddiben a nodwyd (7)

5. Sgramblo data fel mai dim ond rhywun sydd â'r allwedd gywir sy'n gallu ei ddarllen (9)

7. Hawl sy'n gadael i chi ofyn i sefydliad gael gwared ar eich data personol (5)

Pwynt Gwirio 5, dewis arall: Cliwiau Croesair Hygyrch

Gall defnyddwyr darllenwyr sgrin a bysellfwrdd deipio atebion y croesair yn uniongyrchol yn y meysydd testun isod.

CLIWIAU AR DRAWS

3 ar draws: Hawl CCPA i atal gwerthu neu rannu eich data (dau air wedi'u huno) (10 llythyren):

6 ar draws: Ffeil fach yn y porwr sy'n gallu dilyn eich gweithgarwch ar draws gwefannau (4 llythyren):

8 ar draws: Cytundeb rhydd, penodol, gwybodus a diamwys i ddefnyddio data (9 llythyren):

CLIWIAU I LAWR

1 i lawr: Negeseuon ffug sy'n eich twyllo i ddatgelu manylion mewngofnodi neu gerdyn (8 llythyren):

2 i lawr: Cwmni sy'n casglu ac yn gwerthu proffiliau am bobl (dau air wedi'u huno) (10 llythyren):

4 i lawr: ___ data: casglu dim ond yr hyn sydd ei angen at ddiben a nodwyd (7 llythyren):

5 i lawr: Sgramblo data fel mai dim ond rhywun sydd â'r allwedd gywir sy'n gallu ei ddarllen (9 llythyren):

7 i lawr: Hawl sy'n gadael i chi ofyn i sefydliad gael gwared ar eich data personol (5 llythyren):

Pwynt Gwirio 6: Chwilair Geiriau Cudd

Dewch o hyd i'r 8 term geirfa allweddol sydd wedi'u cuddio yn y grid isod. Gall geiriau fod yn llorweddol, yn fertigol neu'n groeslinol.

C R I G N R M G P X Q O C U S

T E U L J B A W B C L P X L K

A Y E K X T K E D Q L M J D I

T N L N K Q P R G M E M Q R S

A T I T G O C W S Q I O H A S

D B D W D P S Y Z V H C Z M W

R F K H Z T D D C N A D Q G X

E P C U B I A O Y Z U N D R K

C A D O D O F H D I D R Q Y M

O E I R Z A C S S F Q V F P A

R A Q O N L W P Y T X Q K T R

B U S D N L C Y N B F S X I W

J A R Z Y A I Y I L G I M O R

J M L T O N H Q A Q H Z A O V

G U B Y R Y B H D L Z G J O P

RHESTR GEIRIAU GEIRFA

DILEU OPTIOALLAN LLEIHAU AMGRYPTIO BROCERDATA CYDSYNIAD GWERWYDO CWCI

Pwynt Gwirio 6, dewis arall: Paru Geirfa Hygyrch

Parwch bob un o'r 8 term geirfa o'r Chwilair â'i ddiffiniad cywir drwy ysgrifennu'r llythyren (A-H) yn y bwlch.

TERMAU GEIRFA
A. DILEU
B. OPTIOALLAN
C. LLEIHAU
D. AMGRYPTIO
E. BROCERDATA
F. CYDSYNIAD
G. GWERWYDO
H. CWCI

	DIFFINIADAU A MEYSYDD PARU
	1. Hawl CCPA i atal gwerthu neu rannu eich data (dau air wedi'u huno).
	2. Cytundeb rhydd, penodol, gwybodus a diamwys i ddefnyddio data.
	3. Cwmni sy'n casglu ac yn gwerthu proffiliau am bobl (dau air wedi'u huno).
	4. Hawl sy'n gadael i chi ofyn i sefydliad gael gwared ar eich data personol.
	5. ___ data: casglu dim ond yr hyn sydd ei angen at ddiben a nodwyd.
	6. Negeseuon ffug sy'n eich twyllo i ddatgelu manylion mewngofnodi neu gerdyn.
	7. Ffeil fach yn y porwr sy'n gallu dilyn eich gweithgarwch ar draws gwefannau.
	8. Sgramblo data fel mai dim ond rhywun sydd â'r allwedd gywir sy'n gallu ei ddarllen.

Pwynt Gwirio 7: Her Geiriau Cymysg

Dad-sgramblwch y llythrennau isod i ddatgelu cysyniadau a thermau allweddol seiberddiogelwch. Ysgrifennwch eich atebion yn y blychau mewnbwn a ddarperir.

1. **ELDUI** _____
2. **LEUAHIL** _____
3. **BRTDREACAO** _____
4. **RDOYWGWE** _____
5. **LANPILOOAT** _____
6. **IRMTPAYOG** _____
7. **NCADISYYD** _____
8. **CICW** _____

Gweithgaredd Bonws: Meddwl yn Gyflym

3 ATEB YM MHOB CATEGORI. Y PERSON CYNTAF I GWBLHAU'R RHESTR SY'N ENNILL.

1	Camau i'w cymryd ar ôl torri data			
2	Apiau sy'n gofyn am eich lleoliad			
3	Gosodiadau preifatrwydd i'w hadolygu ar ffôn newydd			
4	Arwyddion bod cyfrifiadur wedi'i heintio			
5	Arwyddion y gallai neges fod yn we-rwydo			
6	Rhesymau dros ddiweddaru meddalwedd			
7	Manylion personol i'w cadw oddi ar gyfryngau cymdeithasol			
8	Ffyrdd o ddiogelu eich cyfrifon			
9	Gwybodaeth na ddylech byth ei rhannu			
10	Cyfrifon a ddylai fod ag MFA wedi'i droi ymlaen			
11	Pethau rydych chi'n gwneud copi wrth gefn ohonynt			
12	Mannau lle gallech ddefnyddio Wi-Fi cyhoeddus			
13	Pethau i'w gwneud ar ôl gollyngiad data			
14	Cwmnïau a allai gasglu eich data pori			
15	Arwyddion rhybudd mewn e-bost			

Pwynt Gwirio 8: Astudiaethau Achos Preifatrwydd Data

Defnyddiwch y cysyniadau rydych wedi'u dysgu yn y senarios o'r byd go iawn isod.

ASTUDIAETH ACHOS 1: GOFYN I WEFAN DDILEU DATA

👨‍💻

Senario: Caeodd Maya, sy'n byw yn Ffrainc, ei chyfrif ar ap siopa ddwy flynedd yn ôl ond mae'n dal i gael ei negeseuon e-bost marchnata. Mae am i'r ap ddileu ei data personol o dan hawl i ddileu'r GDPR.

Cwestiwn Trafod: Pa gamau y gallai Maya eu cymryd, a pha ddata y gallai'r ap ei gadw'n gyfreithlon?

ASTUDIAETH ACHOS 2: AP CWIS A CHANIATADAU

👨‍💻

Senario: Mae ap cwis personoliaeth am ddim yn gofyn i Leo am ei leoliad, ei gysylltiadau, ei feicroffon a'i ddyddiad geni cyn y gall ddechrau.

Cwestiwn Trafod: Pa ganiatadau sy'n ymddangos yn ddiangen, a pha opsiynau sydd gan Leo i leihau faint y mae'n ei rannu?

Pwynt Gwirio 9: Dadgryptio'r Seiffr

Mae pobl sy'n ymwybodol o breifatrwydd yn oedi cyn rhannu manylion personol ar-lein. Defnyddiwch yr allwedd Llythyren-i-Rif isod i ddadgryptio'r neges drwy ysgrifennu'r llythrennau cyfatebol yn y bylchau gwag.

ALLWEDD AMGRYPTIO LLYTHYREN-I-RIF

A=1 B=2 C=3 D=4 E=5 F=6 G=7 H=8 I=9 J=10

K=11 L=12 M=13 N=14 O=15 P=16 Q=17 R=18 S=19 T=20

U=21 V=22 W=23 X=24 Y=25 Z=26

13	5	4	4	25	12	9	23	3	8		3	25	14		18	8	1	14	14	21

1	18		12	5	9	14

Neges wedi'i datgodio:

AWGRYM: MAE POB RHIF YN CYNRYCHIOLI SAFLE'R LLYTHYREN HONNO YN YR WYDDOR (E.E. 1 = A, 2 = B, 26 = Z).

Pwynt Gwirio 10: Cwestiynau Cyffredin Sylfaenol am Breifatrwydd Data (Rhan A)

Adolygwch gwestiynau ac atebion cyffredin am ddiogelu eich data personol.

Q1: Beth yw'r gwahaniaeth rhwng preifatrwydd data a diogelwch data?

Preifatrwydd yw eich rheolaeth dros sut mae data personol yn cael ei gasglu, ei ddefnyddio a'i rannu; diogelwch yw'r diogelu sy'n ei gadw rhag mynediad heb awdurdod.

Q2: Beth yw'r GDPR?

Mae Rheoliad Cyffredinol yr UE ar Ddiogelu Data, sy'n gymwys ers 25 Mai 2018, yn gosod rheolau ar gyfer prosesu data personol ac yn rhoi hawliau i unigolion drosto [1].

Q3: Beth yw'r CCPA?

Mae Deddf Preifatrwydd Defnyddwyr Califfornia, fel y'i diwygiwyd gan y CPRA, yn rhoi hawliau i drigolion i wybod, dileu, cywiro ac optio allan o werthu neu rannu data [4].

Q4: Beth yw ystyr lleihau data?

Defnyddio dim ond data personol sy'n ddigonol, yn berthnasol ac wedi'i gyfyngu i'r hyn sy'n angenrheidiol at ddiben; fel defnyddiwr, gallwch ei roi ar waith drwy rannu llai [1].

Q5: Beth yw caniatadau apiau?

Gosodiadau sy'n gadael i apiau gyrraedd eich lleoliad, eich cysylltiadau neu eich lluniau; gall eu hadolygu a diffodd y rhai nad oes eu hangen gyfyngu ar gasglu data [8].

Pwynt Gwirio 10: Cwestiynau Cyffredin Sylfaenol am Breifatrwydd Data (Rhan B)

Adolygwch gwestiynau ac atebion cyffredin am ddiogelu eich data personol.

Q6: Beth mae HTTPS yn ei wneud ar gyfer fy mhreifatrwydd?

Mae HTTPS yn amgryptio data rhwng eich porwr a gwefan, ond gall gwefannau sgam ddefnyddio HTTPS hefyd, felly nid yw'r clo clap yn profi bod gwefan yn ddibynadwy [10].

Q7: Beth yw'r Hawl i Ddileu?

Dan Erthygl 17 y GDPR gallwch ofyn i sefydliad ddileu eich data mewn rhai achosion; nid yw'r hawl yn absoliwt ac mae ganddi eithriadau [1].

Q8: Beth sy'n cyfrif fel cydsyniad dilys?

Gweithred gadarnhaol glir, fel ticio blwch heb ei dicio ar ôl cael gwybodaeth glir; nid yw blychau wedi'u ticio ymlaen llaw, distawrwydd na sgrolio yn cyfrif [2].

Q9: Beth sy'n gwneud cyfrinair cryf?

Hyd sydd bwysicaf: mae NIST yn gofyn i wefannau fynnu o leiaf 15 nod ar gyfer cyfrineiriau a ddefnyddir ar eu pen eu hunain a chaniatáu rheolwyr cyfrineiriau [11].

Q10: Beth ddylwn i ei wneud ar ôl toriad data?

Newidiwch y cyfrineiriau yr effeithiwyd arnynt, trowch MFA ymlaen, cadwch lygad ar eich cyfrifon ac ystyriwch rewi credyd am ddim; mae IdentityTheft.gov yn rhestru camau adfer [9].

Pwynt Gwirio 10: Cwestiynau Cyffredin Uwch am Breifatrwydd (Rhan C)

Archwiliwch gwestiynau dyfnach am seiliau cyfreithiol, cwcis, tracio, broceriaid data a'ch hawliau ar-lein.

Q1: A oes angen fy nghydsyniad ar gyfer pob prosesu data dan y GDPR?

Nac oes. Mae cydsyniad yn un o chwe sail gyfreithlon yn Erthygl 6; mae eraill yn cynnwys contract, rhwymedigaeth gyfreithiol a buddiannau dilys [1].

Q2: Ble mae'r GDPR yn gymwys?

I sefydliadau sydd wedi'u sefydlu yn yr UE, ac i rai y tu allan i'r UE sy'n cynnig nwyddau neu wasanaethau i bobl yn yr UE, neu'n monitro eu hymddygiad [1].

Q3: A oes angen cydsyniad ar wefannau ar gyfer pob cwci?

Nid bob amser. Mae cwcis cwbl angenrheidiol wedi'u heithrio fel arfer, ond mae angen cydsyniad dilys ymlaen llaw ar gyfer rhai nad ydynt yn hanfodol, fel cwcis tracio [3].

Q4: Beth yw risg preifatrwydd tracwyr trydydd parti?

Gall tracwyr trydydd parti eich dilyn ar draws llawer o wefannau i ddangos hysbysebion wedi'u targedu; gall dileu cwcis ac addasu gosodiadau preifatrwydd helpu [8].

Q5: Beth yw brocer data?

Busnes sy'n casglu gwybodaeth bersonol o wahanol ffynonellau ac yn ei gwerthu i gwmnïau eraill; gall trigolion Califfornia ddefnyddio platfform DROP y dalaith i ofyn am ddileu [5].

Pwynt Gwirio 10: Cwestiynau Cyffredin Uwch am Breifatrwydd (Rhan D)

Archwiliwch gwestiynau dyfnach am seiliau cyfreithiol, cwcis, tracio, broceriaid data a'ch hawliau ar-lein.

Q6: Beth yw dolen 'Do Not Sell or Share' y CCPA?

Fel arfer, rhaid i fusnesau sy'n gwerthu neu'n rhannu data gynnig dolen 'Do Not Sell or Share My Personal Information' a pharchu signalau optio allan fel GPC [4].

Q7: A yw VPN yn fy ngwneud yn ddienw?

Nac ydy. Mae VPN yn amgryptio traffig i'r gweinydd VPN ac yn cuddio eich IP rhag gwefannau, ond gall y darparwr ei weld, a gall cwcis ac olion bysedd digidol eich tracio o hyd [12].

Q8: Sut gallaf adnabod neges gwe-rwydo?

Byddwch yn wyliadwrus o geisiadau brys i glicio ar ddolenni, cadarnhau manylion talu neu ddatrys problemau cyfrif; cysylltwch â'r cwmni gan ddefnyddio rhif neu wefan rydych yn gwybod ei bod yn ddilys [7].

Q9: A yw Wi-Fi cyhoeddus yn ddiogel i'w ddefnyddio?

Gall fod yn beryglus. Mae'r rhan fwyaf o wefannau'n defnyddio amgryptio, felly gwiriwch am HTTPS, cadwch feddalwedd yn gyfredol a defnyddiwch MFA [10]; gall VPN ychwanegu diogelwch ar rwydweithiau nad ydynt yn ddibynadwy [12].

Q10: Beth yw'r cosbau ariannol uchaf dan y GDPR?

Ar gyfer yr achosion mwyaf difrifol o dorri'r rheoliad, gall dirwyon gyrraedd 20 miliwn ewro neu 4% o drosiant blynyddol byd-eang, pa un bynnag sydd uchaf [1].

Rhan 11: 10 Ffaith a Mewnwelediad am Breifatrwydd Data o'r Byd Go Iawn

Adolygwch ffeithiau o'r byd go iawn am gyfreithiau preifatrwydd, broceriaid data, twyll, toriadau data ac arferion mwy diogel ar-lein.

1. MEWNWELEDIAD PREIFATRWYDD

Mae'r GDPR wedi bod yn gymwys ers 25 Mai 2018 ac mae'n rhoi hawliau i bobl gael gweld, cywiro a dileu eu data personol [1].

2. MEWNWELEDIAD PREIFATRWYDD

Dan y GDPR, gall yr achosion mwyaf difrifol o dorri'r rheoliad arwain at ddirwyon o hyd at 20 miliwn ewro neu 4% o'r trosiant byd-eang [1].

3. MEWNWELEDIAD PREIFATRWYDD

Daeth diwygiadau'r CPRA i CCPA Califfornia i rym ar 1 Ionawr 2023, gan ychwanegu hawliau i gywiro data ac i gyfyngu ar y defnydd o ddata sensitif [4].

4. MEWNWELEDIAD PREIFATRWYDD

Dywedodd defnyddwyr eu bod wedi colli $15.9 biliwn i dwyll yn 2025, i fyny o fwy na $12 biliwn y flwyddyn flaenorol, yn ôl yr FTC [6].

5. MEWNWELEDIAD PREIFATRWYDD

Ers 1 Ionawr 2026, gall trigolion Califfornia ddefnyddio'r platfform DROP am ddim i ofyn i froceriaid data ddileu eu data personol [5].

6. MEWNWELEDIAD PREIFATRWYDD

Dan reolau diogelu data'r UE, nid yw blychau wedi'u ticio ymlaen llaw, distawrwydd nac anweithgarwch yn cyfrif fel cydsyniad dilys [2].

7. MEWNWELEDIAD PREIFATRWYDD

Yn y DU, rhaid i wefannau roi ffordd i chi gydsynio i unrhyw gwci nad yw'n gwbl angenrheidiol i'r wefan [3].

8. MEWNWELEDIAD PREIFATRWYDD

Mae'r GDPR yn ei gwneud yn ofynnol rhoi gwybod i'r awdurdod am rai toriadau data personol o fewn 72 awr, lle bo'n ymarferol [1].

9. MEWNWELEDIAD PREIFATRWYDD

Mae NIST yn dweud na ddylai gwefannau orfodi newidiadau cyfrinair cyfnodol ac y dylent wirio cyfrineiriau newydd yn erbyn rhestrau o rai sydd wedi'u peryglu [11].

10. MEWNWELEDIAD PREIFATRWYDD

Mae VPN yn cuddio eich cyfeiriad IP rhag gwefannau, ond gall darparwr y VPN weld eich traffig o hyd, felly dewiswch un yn ofalus [12].

Cyfeiriadau a Ffynonellau Technegol

Mae'r canllaw astudio a'r posau'n seiliedig ar ganllawiau preifatrwydd swyddogol yr UE, y DU, Califfornia, yr FTC, NIST a'r EFF.

CYFEIRIADAU SWYDDOGOL AC ARBENIGOL

[1] European Parliament & Council of the European Union. (2016). Regulation (EU) 2016/679 (General Data Protection Regulation). Official Journal of the European Union, L 119.

https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj

[2] European Data Protection Board. (2020). Guidelines 05/2020 on consent under Regulation 2016/679.

https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-052020-consent-under-regulation-2016679_en

[3] Information Commissioner's Office. (n.d.). Cookies. ICO for the public.

https://ico.org.uk/for-the-public/online/cookies/

[4] California Privacy Protection Agency. (n.d.). Frequently asked questions (FAQs).

https://cppa.ca.gov/faq.html

[5] California Privacy Protection Agency. (2025). Delete Request and Opt-out Platform (DROP).

https://privacy.ca.gov/drop/

[6] Federal Trade Commission. (2026, March 25). FTC testifies before the Joint Economic Committee on agency's efforts to combat fraud [Press release].

https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2026/03/ftc-testifies-joint-economic-committee-agencys-efforts-combat-fraud

[7] Federal Trade Commission. (2022). How to recognize and avoid phishing scams. Consumer Advice.

https://consumer.ftc.gov/articles/how-recognize-and-avoid-phishing-scams

[8] Federal Trade Commission. (2023). How websites and apps collect and use your information. Consumer Advice.

https://consumer.ftc.gov/articles/how-websites-and-apps-collect-and-use-your-information

[9] Federal Trade Commission. (2024). What to know about identity theft. Consumer Advice.

https://consumer.ftc.gov/articles/what-know-about-identity-theft

[10] Federal Trade Commission. (2023). Are public Wi-Fi networks safe? What you need to know. Consumer Advice.

https://consumer.ftc.gov/articles/are-public-wi-fi-networks-safe-what-you-need-know

[11] National Institute of Standards and Technology. (2025). Digital identity guidelines: Authentication and authenticator management (NIST SP 800-63B-4).

https://csrc.nist.gov/pubs/sp/800/63/b/4/final

[12] Electronic Frontier Foundation. (2026). Choosing the VPN that's right for you. Surveillance Self-Defense.

https://ssd.eff.org/module/choosing-vpn-thats-right-you

Allwedd Atebion: Pwynt Gwirio 1 – Amlddewis

1 **Lleihau Data** LLEIHAU DATA — **Ateb Cywir: A**

NODYN ADDYSGU

Mae Erthygl 5 y GDPR yn ei gwneud yn ofynnol i ddata personol fod yn ddigonol, yn berthnasol ac wedi'i gyfyngu i'r hyn sy'n angenrheidiol; gall defnyddwyr adlewyrchu hyn drwy rannu llai [1].

2 **Ymateb i Doriad Data** TORIAD DATA — **Ateb Cywir: A**

NODYN ADDYSGU

Ar ôl toriad data, newidiwch gyfrineiriau sydd wedi'u datgelu, galluogwch MFA a monitrwch gyfrifon; mae IdentityTheft.gov yn cynnig camau adfer wedi'u teilwra [9].

3 **Cydsyniad Dilys** CYDSYNIAD CWCIS — **Ateb Cywir: A**

NODYN ADDYSGU

Mae cydsyniad dilys yn gofyn am weithred gadarnhaol glir ar ôl cael gwybodaeth glir; nid yw blychau wedi'u ticio ymlaen llaw na pharhau i sgrolio yn ddigon [2].

4 **Hawliau dan y CCPA** CYFRAITH CCPA — **Ateb Cywir: A**

NODYN ADDYSGU

Gall defnyddwyr yng Nghaliffornia optio allan o werthu neu rannu gwybodaeth bersonol, gan gynnwys drwy signalau Global Privacy Control [4].

5 **Diogelwch VPN** TWNNEL VPN — **Ateb Cywir: A**

NODYN ADDYSGU

Mae VPN yn amgryptio traffig i'r gweinydd VPN ac yn cuddio eich IP rhag gwefannau, ond gall cwcis ac olion bysedd digidol eich tracio o hyd [12].

Allwedd Atebion: Pwynt Gwirio 2 – Gwir neu Gau

6 **Preifatrwydd yn erbyn Diogelwch** PREIFATRWYDD — **Ateb Cywir: Gau**

NODYN ADDYSGU

Yn gysylltiedig ond yn wahanol: mae Erthygl 5 y GDPR yn gosod rheolau ar sut mae data'n cael ei ddefnyddio, tra bo Erthygl 32 ar wahân yn ei gwneud yn ofynnol cael mesurau diogelwch [1].

7 **Cwmpas Tiriogaethol y GDPR** CWMPAS Y GDPR — **Ateb Cywir: Gwir**

NODYN ADDYSGU

Mae Erthygl 3(2) yn cwmpasu sefydliadau y tu allan i'r UE sy'n cynnig nwyddau neu wasanaethau i bobl yn yr UE, neu'n monitro eu hymddygiad [1].

8 **VPNs a Chwcis** CYFYNGIADAU VPN — **Ateb Cywir: Gau**

NODYN ADDYSGU

Mae VPN yn cuddio eich cyfeiriad IP, ond gall cwcis, picseli tracio ac olion bysedd digidol eich dilyn ar draws gwefannau o hyd [12].

9 **Rhannu Llai** LLEIHAU DATA — **Ateb Cywir: Gwir**

NODYN ADDYSGU

Mae diffodd caniatadau apiau nad oes eu hangen a rhannu llai yn cyfyngu ar yr hyn y gellir ei gasglu a'i ddatgelu'n ddiweddarach mewn toriad data [8].

10 **Optio Allan o Werthu neu Rannu** CYFRAITH CCPA — **Ateb Cywir: Gwir**

NODYN ADDYSGU

Rhaid i fusnesau sy'n gwerthu neu'n rhannu data gynnig dolen optio allan glir, fel 'Do Not Sell or Share My Personal Information' [4].

Allweddi Geirfa a Chyfarwyddyd Marcio

Cyfarwyddyd Marcio i Athrawon: Rhowch 1 pwynt am bob paru cywir (8 pwynt i gyd) a phob term cyd-destun (6 phwynt i gyd).

PWYNT GWIRIO 4: ALLWEDD PARU CYSYNIADAU

B 1. Hawl i Ddileu	A 2. Hawl i Optio Allan	E 3. Lleihau Data	G 4. Amgryptio
H 5. Brocer Data	D 6. Cydsyniad	F 7. Gwe-rwydo	C 8. Cwci Tracio

PWYNT GWIRIO 3: ALLWEDD TERMAU ALLWEDDOL

1 CYDSYNIAD	2 BROCER DATA	3 GWE-RWYDO	4 AMGRYPTIO
5 LLEIHAU DATA	6 DILEU		

PWYNT GWIRIO 6, DEWIS ARALL: ALLWEDD PARU GEIRFA

1 B – OPTIOALLAN	2 F – CYDSYNIAD	3 E – BROCERDATA	4 A – DILEU
5 C – LLEIHAU	6 G – GWERWYDO	7 H – CWCI	8 D – AMGRYPTIO

NODIADAU TRAFOD I ATHRAWON

Termau Allweddol:
Gwiriwch fod myfyrwyr yn gallu esbonio Hawl i Ddileu, Hawl i Optio Allan a Lleihau Data yn eu geiriau eu hunain a rhoi enghraifft o bob un.

Astudiaethau Achos:
Gofynnwch i fyfyrwyr gefnogi eu hargymhellion â ffeithiau o'r daflen waith yn hytrach na thybiaethau.

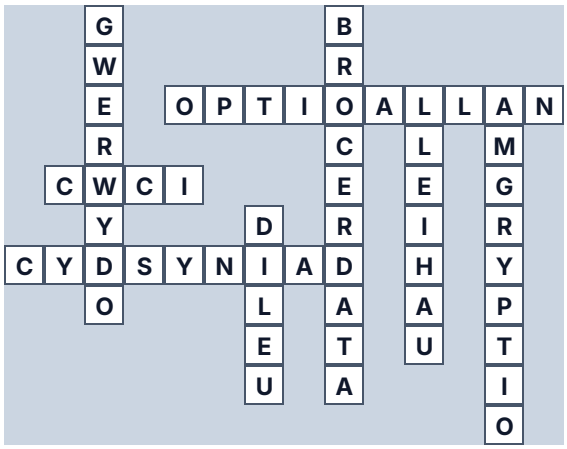
Gwerthuso Ffynonellau:
Gofynnwch i fyfyrwyr wirio o leiaf un honiad yn erbyn cyfeiriadau'r daflen waith, a thrafodwch pam y gall ffigurau, prisiau a rheolau newid dros amser.

Allweddi Posau a Nodiadau i Athrawon

DATRYSIAD Y CHWILAIR

C	R	I	G	N	R	M	G	P	X	Q	O	C	U	S
T	E	U	L	J	B	A	W	B	C	L	P	X	L	K
A	Y	E	K	X	T	K	E	D	Q	L	M	J	D	I
T	N	L	N	K	Q	P	R	G	M	E	M	Q	R	S
A	T	I	T	G	O	C	W	S	Q	I	O	H	A	S
D	B	D	W	D	P	S	Y	Z	V	H	C	Z	M	W
R	F	K	H	Z	T	D	D	C	N	A	D	Q	G	X
E	P	C	U	B	I	A	O	Y	Z	U	N	D	R	K
C	A	D	O	D	O	F	H	D	I	D	R	Q	Y	M
O	E	I	R	Z	A	C	S	S	F	Q	V	F	P	A
R	A	Q	O	N	L	W	P	Y	T	X	Q	K	T	R
B	U	S	D	N	L	C	Y	N	B	F	S	X	I	W
J	A	R	Z	Y	A	I	Y	I	L	G	I	M	O	R
J	M	L	T	O	N	H	Q	A	Q	H	Z	A	O	V
G	U	B	Y	R	Y	B	H	D	L	Z	G	J	O	P

DATRYSIAD Y CROESAIR

CANLLAW I ATHRAWON AR GYFER ATEBION Y CROESAIR

CLIWIAU AR DRAWS

3 ar draws: OPTIOALLAN Hawl CCPA i atal gwerthu neu rannu eich data (dau air wedi'u huno) (10 llythyren)

6 ar draws: CWCI Ffeil fach yn y porwr sy'n gallu dilyn eich gweithgarwch ar draws gwefannau (4 llythyren)

8 ar draws: CYDSYNIAD Cytundeb rhydd, penodol, gwybodus a diamwys i ddefnyddio data (9 llythyren)

CLIWIAU I LAWR

1 i lawr: GWERWYDO Negeseuon ffug sy'n eich twyllo i ddatgelu manylion mewngofnodi neu gerdyn (8 llythyren)

2 i lawr: BROCERDATA Cwmni sy'n casglu ac yn gwerthu proffiliau am bobl (dau air wedi'u huno) (10 llythyren)

4 i lawr: LLEIHAU ___ data: casglu dim ond yr hyn sydd ei angen at ddiben a nodwyd (7 llythyren)

5 i lawr: AMGRYPTIO Sgramblo data fel mai dim ond rhywun sydd â'r allwedd gywir sy'n gallu ei ddarllen (9 llythyren)

7 i lawr: DILEU Hawl sy'n gadael i chi ofyn i sefydliad gael gwared ar eich data personol (5 llythyren)

Allwedd Datrys Geiriau Cymysg a Seiffr

Allwedd marcio ar gyfer y gweithgaredd dad-sgramblo geirfa a'r Her Seiffr Gyfrinachol.

ALLWEDD DATRYS GEIRIAU CYMYSG

1. ELDUI	DILEU	5. LANPILOOAT	OPTIOALLAN
2. LEUAHIL	LLEIHAU	6. IRMTPAYOG	AMGRYPTIO
3. BRTDREACAO	BROCERDATA	7. NCADISYYD	CYDSYNIAD
4. RDOYWGWE	GWERWYDO	8. CICW	CWCI

ALLWEDD HER Y SEIFFR CYFRINACHOL

"MEDDYLIWCH CYN RHANNU AR LEIN"

Allwedd Atebion yr Astudiaethau Achos

A Astudiaeth Achos 1: Gofyn i Wefan Ddileu Data

Arweiniad i Athrawon

CANLLAW MARCIO

Dylai atebion myfyrwyr gwmpasu'r pwyntiau canlynol:

- Dadansoddiad o'r Senario: Caeodd Maya, sy'n byw yn Ffrainc, ei chyfrif ar ap siopa ddwy flynedd yn ôl ond mae'n dal i gael negeseuon e-bost marchnata ganddo. Mae hi am i'r ap ddileu ei data personol dan hawl y GDPR i ddileu.
- Dulliau a Argymhellir: Opsiwn 1: mae Maya yn anfon cais ysgrifenedig i ddileu ac yn gwrthwynebu marchnata uniongyrchol, y mae'n rhaid iddo wedyn ddod i ben; fel arfer dylai'r ap ymateb o fewn mis [1]. Opsiwn 2: mae hi'n dad-danysgrifio yn gyntaf i gael rhyddhad cyflym. Rhesymu: nid yw'r hawl i ddileu yn absoliwt, felly gall yr ap gadw data sydd ei angen ar gyfer rhwymedigaethau cyfreithiol neu hawliadau cyfreithiol [1]. Os nad yw'n ymateb, gall hi gwyno i'w hawdurdod diogelu data [1].

B Astudiaeth Achos 2: Ap Cwis a Chaniatadau

Arweiniad i Athrawon

CANLLAW MARCIO

Dylai atebion myfyrwyr gwmpasu'r pwyntiau canlynol:

- Dadansoddiad o'r Senario: Mae ap cwis personoliaeth am ddim yn gofyn i Leo am ei leoliad, ei gysylltiadau, ei feicroffon a'i ddyddiad geni cyn y gall ddechrau.
- Dulliau a Argymhellir: Opsiwn 1: gwrthod mynediad at leoliad, cysylltiadau a meicroffon, yna gwirio a yw'r cwis yn dal i weithio [8]. Opsiwn 2: os yw'r ap yn mynnu, dewis ap gwahanol neu ei ddileu [8]. Rhesymu: anaml y mae angen y data hwnnw ar gwis, ac mae rhannu llai yn cyfyngu ar yr hyn y gellir ei gasglu, ei werthu neu ei ddatgelu. Gall Leo hefyd adolygu caniatadau'n rheolaidd yng ngosodiadau preifatrwydd ei ffôn [8].